
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ

ІНСТИТУТ ВОДНИХ ПРОБЛЕМ І МЕЛІОРАЦІЇ

**РОЛЬ МЕЛІОРАЦІЇ ТА ВОДНОГО
ГОСПОДАРСТВА У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ
СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЗЕМЛЕРОБСТВА**

Матеріали

Міжнародної науково-практичної конференції

молодих учених

5 грудня 2012 року

Київ

землекористувачем за власний рахунок при наданні відповідних документів, що обґрунтовують необхідність виконання цих заходів та підтверджують факт їх виконання;

- вартість робіт з відновлення роботи дренажу на зрошуваних землях, проведених землекористувачем за власний рахунок;

- вартість електроенергії, витраченої на роботу свердловин вертикального дренажу.

З урахуванням цих змін Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для державної підтримки виробництва продукції рослинництва на зрошуваних землях, може стати фактором впливу на сільськогосподарських товаровиробників не лише у вигляді державної підтримки використання зрошуваних земель, але й стимулювання водокористувачів до проведення заходів з покращення еколого-меліоративного стану зрошуваних угідь. Також зміни порядку сприятимуть поширенню договірних відносин між сільськогосподарськими товаровиробниками та водогосподарськими підприємствами, які виконують роботи з ремонту та відновлення дренажних систем, внесення меліорантів та ін.

УДК 504.5

ЕКОНОМІКО-ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ

Жавнерчик О.В.

Одеський державний екологічний університет, м. Одеса
olesya.bezulenko@yandex.ru

На сьогодні інтенсивне сільськогосподарське використання земель призводить до негативних наслідків: дегуміфікації, фізичної деградації, переущільнення, розвитку водної і вітрової ерозії, забруднення ґрунтів токсичними речовинами, до поступового зниження родючості і в підсумку втрати земель. Завдання відновлення порушеної економіко-екологічної рівноваги, коли екстенсивне використання земель роками не

компенсувалося заходами з відтворення родючості ґрунтів набуває особливого значення для теперішнього і особливо наступних поколінь.

Сучасний стан економіко-екологічної безпеки земельних ресурсів України незадовільний, що характеризується таким:

- високий рівень розораності спричиняє збільшення частки деградованих і малопродуктивних земель, що потребують консервації;

- внаслідок ерозії щорічно втрачається приблизно 11 млн. т гумусу, найродючіші у світі чорноземи перетворились на ґрунти із середнім рівнем родючості і ситуація продовжує погіршуватись;

- кількість добрив і пестицидів не контролюється і не існує достовірного моніторингу;

- занепад тваринництва спричиняє скорочення внесення органічних добрив, що створює загрозу збереженню родючості ґрунтів;

- забруднення радіонуклідами ґрунтів сільськогосподарського призначення створює загрозу генофонду нації, для оцінки небезпеки забруднення ґрунтів земель сільськогосподарського призначення більше значення мають не абсолютні концентрації в них важких металів, а їх накопичення у рослинницькій і тваринницькій продукції;

- відсутністю оптимального сполучення державного регулювання і ринкових важелів через формування адекватних мотивацій раціонального землекористування.

Таким чином першочерговими заходами по забезпеченню економіко-екологічної безпеки земельних ресурсів є:

- налагодження постійно діючої інформаційної системи про стан і динаміку ґрунтів (моніторинг). Необхідна поінформованість населення, із зверненням уваги на формування екологічної культури мислення людей, особливо це стосується культури споживання;

- потребує вдосконалення нормативно-правова база, особливо в напрямку встановлення вимог, обмежень і екологічної відповідальності за збереження родючості ґрунтів і запобігання їх виснаженню, наприклад,

потребують перегляду граничні норми внесення органічних і мінеральних добрив;

- необхідне впровадження ефективних економіко-екологічних важелів стимулювання раціонального землекористування, наприклад, компенсаційні виплати за поліпшення якості земель; пільгове оподаткування у разі здійснення фізичними та юридичними особами за власний рахунок заходів щодо захисту земель від ерозії, підвищення родючості земель та інших робіт передбачених програмами з охорони земель; звільнення від сплати земельного податку, коли на земельних ділянках виконуються роботи з рекультивації, меліорації та консервації тощо.

Заходи по забезпеченню економіко-екологічної безпеки земельних ресурсів України повинні вирішити такі проблеми як відтворення природної родючості ґрунтів, збереження кількісних ті якісних пропорцій внесення мінеральних і органічних добрив, реалізація системи ґрунтозахисних протиерозійних заходів, забезпечення здатності екологічних систем до самовідновлення, перехід до системи екологічного (органічного) землеробства, та забезпечення екологічної безпеки окремих об'єктів.

УДК 630*38:631.6

ПОЛЕЗАХИСНІ ЛІСОВІ СМУГИ – ЕКОЛОГІЧНА СКЛАДОВА СТАЛОГО ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ

Г.О. Лобченко, аспірант*

Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ

lobchenko.anet@gmail.com

Сталий розвиток (sustainable development) передбачає такий розвиток суспільства, за якого задоволення потреб теперішніх поколінь не повинно

*Науковий керівник – доктор сільськогосподарських наук, професор В.Ю. Юхновський